

WIĘCEJ OPINII

Drama queen: Szekspir

To będą bardzo długie urodziny

Czekamy na powrót żywego teatru

Z dystansem

Społeczeństwo na scenie

Górnicka studiowała śpiew na Warszawskim Uniwersytecie Muzycznym im. Fryderyka Chopina oraz reżyserię w Warszawie i Krakowie. Ta kombinacja leży u podstaw jej koncepcji chóru, który powstał jako forma muzyczna, a nie jako szczególna odmiana teatru słowa - o teatrze chóralnym reżyserki Marty Górnickiej pisze Thomas Irmer w Theater der Zeit.

«W niemieckim teatrze prace Einara Schleeffa zapoczątkowały poniekąd okres ponownego odkrycia chóru, natomiast w Polsce długo nie było porównywalnego zjawiska. Chór wciąż był powiązany z katolicką kulturą obecną na co dzień, zarezerwowany na wesela i pogrzeby, a na stadionach piłkarskich formowały się chóry mężczyzn zupełnie innego rodzaju. W teatrze chór nie odgrywał prawie żadnej roli nawet, gdy był częścią dzieła, jak chociażby w tragediach antycznych. Ponowne odkrycie chóru w polskim teatrze współczesnym, zbadanie jego funkcji i określenie jej na nowo wciąż pozostawało wielkim

zadaniem do wykonania.

W 2009 r. Marta Górnicka rozpoczęła systematyczną pracę nad swoimi własnymi spektaklami teatru chóralnego. Górnicka studiowała śpiew na Warszawskim Uniwersytecie Muzycznym im. Fryderyka Chopina oraz reżyserię w Warszawie i Krakowie. Ta kombinacja leży u podstaw jej koncepcji chóru, który powstał jako forma muzyczna, a nie jako szczególna odmiana teatru słowa. Co ciekawe, chór zaczął powstawać nie w teatrze, ale w narodowym Instytucie Teatralnym w Warszawie. Instytut Teatralny to połączenie centrum dokumentacyjnego, wydawnictwa, forum naukowego i miejsca odbywania się wydarzeń, a także producent pierwszego dużego spektaklu Górnickiej, który początkowo został pokazany w siedzibie Instytutu znajdującego się w parku na Ujazdowie i noszącego imię Zbigniewa Raszewskiego.

Gdy w czerwcu 2010 r. pojawił się Chór Kobiet, w polskim teatrze wzbudziło to sensację. Dwadzieścia pięć kobiet w różnym wieku i o bardzo różnym wyglądzie (noszących zwyczajne ubrania i niewyglądających na aktorki) chórem mówi o przepisach kulinarnych, by potem przejść do Michela Foucaulta i Simone de Beauvoir, a następnie umieścić pojęcie z "Antygony" w centrum całego spektaklu - metoikia oznacza wolną, ale obcą kobietę w polis, przypominając jednocześnie, że chór antyczny dostępny był jedynie dla mężczyzn. Spektakl "TU MÓWI CHÓR" (2010) zaopatrzył Chór Kobiet w feministyczne odniesienia do dalekiej przeszłości i do współczesności, celem była jednak bezpośrednia teraźniejszość kobiet, które często wypychane są poza główny front życia - zwłaszcza w kontekście roli kobiet w Polsce. Praca nad aktem mowy już przy tym spektaklu, podobnie jak w kolejnych inscenizacjach Górnickiej, miała na celu dotarcie do ekstremów takich jak szepc, oddychanie, charczenie, zamknięcie. Towarzyszyła temu wyrafinowana choreografia złożona ze zmiennych formacji, która dopuszczała indywidualność chórzystek, a często nawet ją eksponowała - dopóki te nie opadły w bezruchu na podłogę, co miało miejsce w niektórych momentach. Jednak najbardziej intensywny odbiór spektaklu - a także jego głębokie zrozumienie - gwarantowało zajęcie miejsca bezpośrednio za Martą Górnicką albo obok niej. Jako cieleśnie obecna i aktywna dyrygentka chóru stoi pomiędzy publicznością, ma przed sobą partyturę mówioną na kartkach z oślimi uszami, zaczynającymi się już związać, i niejako kieruje publiczność w stronę swojego chóru - lub też przyciąga go do siebie. Za sprawą Chóru Kobiet chór został w polskim teatrze wynaleziony na nowo i zyskał wielkie oddziaływanie. Górnicka powiedziała później, że "reanimowała zwłoki", a Instytut Teatralny wysłał jej dzieło w świat. Doświadczenia były bardzo różne, od entuzjastycznego przyjęcia zagranicznych występów gościnnych po sprzeciw, czasami ostry, w samej Polsce.

W kolejnej pracy, "MAGNIFICIAT" (2011), kolaż tekstów był jeszcze bardziej skoncentrowany na przedstawieniu kobiecości, która w katolickiej kulturze rozdarta jest pomiędzy kultem maryjnym a nowoczesnym wizerunkiem kobiety, i znów pojawiły się odniesienia do antyku, tym razem do Agawy z "Bachantek" Eurypidesa jako przerażającego odpowiednika chrześcijańskiej Marii. Przy spektaklu "REQUIEMASZYNA" (2013) do chóru dołączyli także mężczyźni, a tematyka poszerzyła się o zmęczenie współczesnego człowieka w technologizowanym świecie. Ważnym źródłem tekstu libretta były utwory polskiego poety Władysława Broniewskiego (1897-1962), który w swojej twórczości łączył patos romantyzmu z eksperymentami awangardy i urywkami z języka potocznego - Górnicka od początku także robiła to w swoich tekstowych kolażach. Broniewski, który futurystycznym językiem pisał "Jesteśmy robotnikami - robotami słowa", wyznacza jednak nowy ton, który nadaje chóralnej mowie sztuczności. Dało to Górnickiej możliwość głosowego zniekształcenia, wykorzystanego przez nią w jej dalszej pracy nad teatrem chóralnym. Choreografka Anna Godowska - od czasu spektaklu "TU MÓWI CHÓR" kongenialna partnerka Górnickiej - stworzyła na tej podstawie jeszcze bardziej szorstkie formy.

Porównania z pracami Einara Schleeffa, już wcześniej dokonywane przez niemieckich krytyków, nasuwają się same. Dla Górnickiej jednak koncepcja chóru Schleeffa, z którą miała do czynienia podczas studiów, była "muzycznie zbyt jednowymiarowa". Ważna była dla niej nie głęboka struktura sceniczna spektakli, którą Schleef zinterpretował na nowo za pomocą chórow, ale przede wszystkim chór jako twór społeczny. Chciała opowiedzieć o konfliktach w obrębie tej struktury i pokazać zupełnie niedostrzegalne już w rzeczywistości kolektywy jako zbiory złożone z jednostek. Dotyczy to nie tylko polskiej rzeczywistości, choć to właśnie w niej powstała ta praca, zawierająca specyficzną, a jednocześnie uniwersalną treść. Jej chóry, w których pojawiają się czasami także duety, tercety oraz występy solo, walczą o to, by powstała wspólnota - to realizm formy teatru chóralnego.

Tworząc spektakl "M(OTHER) COURAGE" (2015), Górnicka po raz pierwszy pracowała w niemieckim teatrze miejskim - Staatstheater Braunschweig - dyrygując chórem złożonym z sześciu aktorów, studentów aktorstwa i wybranych w castingu amatorów, co jest oczywiście odmianą popularnej dziś "sceny obywateli" (Bürgerbühne), a więc teatru z udziałem amatorów. W librecie znalazły się motywy z dramatu Bertolta Brechta "Matka Courage i jej dzieci" o pozornie neutralnym uwikłaniu w wojnę, jednak przede wszystkim przedstawione zostały sprzeczne ze sobą wypowiedzi padające w tak zwanej debacie o uchodźcach. Reżyserka chóru, posługując się metodą opartą o długie próby i rozmowy z różnymi osobami oraz używając wszystkich środków swojego teatru i skonstruowanego przez siebie tekstu, stworzyła dzieło na miarę naszych czasów - chór, występujący na czarnej, połyskliwej podłodze, pojawił się jako teatralno-muzyczny akt mowy w wewnętrznie sprzecznej wspólnocie. Walczyła ona nie o to, by powstać, ale o to, by przetrwać.»

"Społeczeństwo na scenie"
Thomas Irmer, tłum. Paweł Wasilewski

Repertuar

miejscowość:

pokaż

[wyszukiwarka repertuaru »](#)

PREMIERY MIESIĄCA

Kuroń. Pasja według św. Jacka
(arch.) 08-06-2020
Teatr Powszechny im. Zygmunta
Hübnera, Warszawa

Kreacje 12 online. Warsztat
choreograficzny 08-06-2020
Teatr Wielki - Opera Narodowa,
...

[nadchodzące »](#)
[archiwalne »](#)

FESTIWALE

Festiwal Mozartowski 27-05-2020
- 05-07-2020
XX edycja

Malta Festival Poznań 19-06-2020
- 28-06-2020
XXX edycja

Zamojskie Lato Teatralne 20-06-

[nadchodzące »](#)
[wszystkie »](#)

OGŁOSZENIA

Kraków. Castingi do musicalu
"Pretty Woman The Musical" w
Teatrze Variete

Warszawa. Nabór do nowego
projektu w Komunie//Warszawa

Sopot. Nabór na IV Sopotkie
Konsekwencje Teatralne

[wszystkie »](#)

OSOBY

Marta Górnicka

ARTYKUŁY

Berlin. "M(other) Courage" Marty Górnickiej na festiwalu

REALIZACJE

Requiemaszyna (reż. Górnicka Marta)

Magnificat (reż. Górnicka Marta)

Chór kobiet. TU MÓWI CHÓR: tylko 6 do 8 godzin, tylko 6 do 8 godzin... (reż. Górnicka Marta)

TEATRY

Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego (Warszawa)

REKOMENDACJE:

Poleć Zarekomenduj społeczności platformy e-teatr

Poleć 39 użytkowników poleca to. [Zarejestruj się](#), aby zobaczyć, co polecają Twoi znajomi.

wykonanie: BMnet.pl

struktura: all4ad

design: mediaworxx

[aktualności](#) | [recenzje](#) | [księgarnia](#) | [personalia](#) | [ogłoszenia](#) | [adresy](#) | [archiwum wirtualne](#)
[repertuar](#) | [opinie](#) | [tematy w toku](#) | [archiwalne projekty](#) :+ | [linki](#) | [partnerzy](#) | [redakcja](#)

[mapa strony](#)

e-teatr.pl - polski portal teatralny © Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego 2010